

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 44/2024, referent a l'Escola Manuel de Castellví i Feliu - ZER Atzavara del Departament d'Educació.

Antecedents

1. En data 20/04/2024, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de denúncia contra l'Escola Manel Castellví - ZER Atzavara del Departament d'Educació (d'ara endavant, l'escola), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant exposava que l'escola havia publicat les imatges d'una alumna de 2 anys d'edat, "en entorns no controlats" (al web de l'escola i a la plataforma de *google fotos* que gestiona l'escola), sense comptar amb el consentiment dels seus pares.

Juntament amb el seu escrit de denúncia, la persona denunciant aportava diversa documentació en relació amb els fets descrits:

- Còpia del formulari "Autorització relativa als alumnes: ús d'imatges, publicació de dades de caràcter personal i de material que elaboren (menors de 14 anys)." El formulari és de data (...), està signat per un dels progenitors de la menor i totes les caselles estan marcades indicant que no s'autoritza cap dels supòsits descrits per l'escola, sobre l'ús i la publicació de la imatge de la menor (ni la publicació a la pàgina web, ni als blogs, ni a les revistes o publicacions editades per l'escola).
- Captures de pantalla de diverses entrades publicades al web de l'escola i a la plataforma d'emmagatzematge de fotografies que gestiona l'escola (Google fotos). També, els enllaços que remeten a aquestes publicacions.

A partir de les captures de pantalla i dels enllaços aportats, entre altres coses s'observa que, durant el curs escolar 2022-2023, l'escola havia publicat, en obert, al seu web i al seu compte de la plataforma d'emmagatzematge de fotografies descrita, les fotografies dels alumnes de la llar d'infants, de forma identificable. S'infereix que la imatge de la menor de 2 anys apareixia a les entrades de dates (...), (...), (...) i (...).

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 211/2023), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).
3. En data 29/08/2023, l'Àrea d'Inspecció de l'Autoritat va fer una sèrie de comprovacions a través d'internet sobre els enllaços inclosos en l'escrit de denúncia. En concret, es va comprovar que alguns dels enllaços ja no funcionaven, mentre que d'altres continuaven operatius. A través dels enllaços operatius, es va comprovar que alguna fotografia havia estat editada, de forma que la imatge de l'infant quedava difuminada. D'altres fotografies ja no estaven publicades, o bé ja no s'hi podia accedir.

4. En aquesta fase d'informació, en data 28/09/2023, entre altres coses, es va requerir a l'escola el següent:
 - Que informés sobre els motius pels quals, durant el curs escolar 2022-2023, l'escola va publicar les imatges d'una alumna de la llar d'infants, tot i no disposar del consentiment dels seus pares. També, sobre la base jurídica que legitimaria aquest tractament de dades.
 - Que concretés les dates que delimiten el període de temps que aquestes imatges van estar publicades, i si el centre encara té imatges de l'alumna publicades.
5. En data 03/10/2023, l'escola va respondre el requeriment amb un escrit en què, en síntesi, exposava el següent:
 - Que l'escola “cada any, a principi de curs realitza una reunió amb tots els pares de l'escola per informar de diversos aspectes del curs escolar.”
 - Que a la llar d'infants de l'escola “també es fa una reunió cada any i s'explica als pares les normes de funcionament i es reparteix un dossier on hi ha, entre d'altres autoritzacions, una relativa a l'ús d'imatges, publicació de dades de caràcter personal i de material que elaborem al centre, atès que el dret a la pròpia imatge és reconegut en l'article 18.1 de la Constitució i està regulat per la llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, i es demana el consentiment als pares, mares o tutors legals per publicar fotografies i vídeos on apareguin els seus fills i filles clarament identificables.”
 - Que “les famílies són informades, tant en la reunió dedicada exclusivament a temes de la llar d'infants, com a la reunió general d'inici de curs, oberta a totes les famílies que formen part de la comunitat educativa de l'escola.”
 - Que “les primeres publicacions van ser a la pàgina web del centre, la qual, està enllaçada amb el Google Fotos del centre on els pares poden gaudir de les imatges dels seus fills i filles realitzant diverses activitats al centre escolar.”
 - Que “s'acostumen a publicar les imatges a partir de finals d'octubre.”
 - Que “el centre només disposa de pàgina web, no té cap tipus de xarxa social més.”
 - Que “durant el curs 2022/2023, les imatges publicades a la web del centre i enllaçades amb el Google Fotos es van fer en obert i permetia l'accés a terceres persones.”
 - Que un dels progenitors de la menor “va demanar a l'escola una còpia de l'autorització dels drets d'imatge de la seva filla (dia 19 d'abril).”
 - Que arran d'aquesta petició “la direcció del centre es va adonar de l'error.”
 - Que, seguidament, “el centre va esborrar i va treure totes les imatges on apareixia aquesta alumna i va demanar disculpes a la família, ja que això només va ser un error humà, i va informar a la inspecció, la qual va trobar correcte les accions que es van dur a terme.”

- Que “aquesta autorització es va traspaperar amb la resta de documents dels alumnes.”
- Que “el dia 19 d’abril, va ser el dia que la direcció del centre va ser conscient de la situació i es van esborrar totes les imatges de seguida.”
- Que “les tutores i TEI de cada classe de l’escola, són les persones encarregades de recollir tots els permisos dels alumnes i d’informar a la resta de docents si alguna família no autoritza alguna activitat del centre.”
- Que “aquells alumnes que no tenen autoritzat el dret d’imatge realitzen les activitats igual que la resta de companys, però els tutors a l’hora de captar imatges, capten fotografies on aquests nens i nenes no apareguin.”
- Que “aquesta situació és la primera vegada que succeeix” a l’escola.
- Que “quan l’escola es va adonar de la situació va actuar amb rapidesa, esborrant totes les fotos i demanant disculpes a la família.”

L’entitat denunciada adjuntava a l’escrit documentació diversa relativa als fets descrits.

6. En data 04/06/2024, la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l’Escola Manuel de Castellví i Feliu - ZER Atzavara del Departament d’Educació per la vulneració del principi de licitud, infracció prevista a l’article 83.5.a, en relació amb l’article 5.1.a, ambdós de l’RGPD, tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d’abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d’aquestes dades (RGPD).
7. Aquest acord d’iniciació es va notificar a l’entitat imputada en data 13/06/2024.
8. A l’acord d’iniciació es concedia a l’entitat imputada un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per defensar els seus interessos. El termini s’ha superat i no s’han presentat al·legacions.

Fets provats

En dates (...), (...), (...) i (...), l’escola va publicar, en obert, al web escolar i a la plataforma d’emmagatzematge de fotos que gestiona l’escola, la imatge d’una alumna menor d’edat, sense comptar amb el consentiment dels seus progenitors ni amb cap altra base jurídica que legitimés aquest tractament de dades.

Fonaments de dret

1. Són d’aplicació a aquest procediment el que preveuen l’LPAC i l’article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre, de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. D'acord amb l'article 64.2.f de l'LPAC i de conformitat amb el que s'indica a l'acord d'iniciació d'aquest procediment, escau dictar aquesta resolució sense una proposta de resolució prèvia, atès que l'entitat imputada no ha formulat al·legacions a l'acord d'iniciació. Aquest acord contenia un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.
3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius al principi de licitud del tractament, cal acudir a l'article 5.1.a del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), que preveu que: "1. Los datos personales serán: a) tratados de manera lícita, leal y transparente en relación con el interesado ("licitud, lealtad y transparencia"). (...)"

En aquest sentit, l'RGPD disposa que qualsevol tractament de dades personals ha de ser lícit (art. 5.1.a RGPD). En relació amb això, estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat que hi concorri alguna de les bases jurídiques establertes al seu article 6.1.

En aquest cas, l'escola va publicar la imatge d'una alumna, menor d'edat, al web escolar i a la plataforma d'emmagatzematge de fotos que gestiona l'escola, sense comptar amb el consentiment dels seus progenitors (art. 6.1.a RGPD), ni amb cap altra base jurídica que legitimés aquest tractament de dades.

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat el fet descrit a l'apartat de fets provats, que és constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a de l'RGPD, que tipifica així la vulneració dels "principios básicos para el tratamiento, incluidas las condiciones para el consentimiento a tenor de los artículos 5, 6, 7 y 9", entre els quals s'encabeix el principi de licitud (art. 5.1.a de l'RGPD).

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.b de l'LOPDGDD, de la manera següent:

"El tractament de dades personals sense que es doni alguna de les condicions de licitud del tractament que exigeix l'article 6 del Reglament (UE) 2016/679."

4. L'article 77.2 de l'LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'article 77.1 de la mateixa llei, l'autoritat de protecció de dades competent:

"(...) ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi, si s'escau, les mesures que convingui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès, a excepció de la que preveu l'article 58.2.i del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016.

La resolució s'ha de notificar al responsable o l'encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau."

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010 determina el següent:

“2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d'actuacions disciplinàries d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s'ha de notificar a la persona responsable del fitxer o del tractament, a l'encarregada del tractament, si escau, a l'òrgan del qual depenguin i a les persones afectades, si n'hi ha.”

En virtut d'aquesta facultat, escau requerir l'escola perquè al més aviat possible, i en tot cas en el termini màxim de 10 dies a comptar des de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució, revisi el web de l'escola i la plataforma d'emmagatzematge de fotos que gestiona. Especialment, pel que fa a les publicacions de dates (...), (...), (...) i (...), a l'efecte de verificar que no hi ha imatges de l'alumna menor d'edat i, si en detecta alguna, la pugui retirar.

Un cop l'escola realitzi les actuacions descrites en el termini assenyalat, en el termini dels 10 dies següents n'ha d'informar l'Autoritat, sense perjudici de la facultat d'inspecció d'aquesta Autoritat per efectuar les verificacions corresponents.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Declarar que l'Escola Manuel de Castellví i Feliu - ZER Atzavara del Departament d'Educació ha comès una infracció prevista a l'article 83.5.a, en relació amb l'article 5.1.a, ambdós de l'RGPD.
2. Requerir l'Escola Manuel de Castellví i Feliu - ZER Atzavara del Departament d'Educació perquè adopti les mesures correctores assenyalades al fonament de dret 4t i acrediti davant d'aquesta Autoritat les actuacions dutes a terme per complir-les.
3. Notificar aquesta resolució a l'Escola Manuel de Castellví i Feliu - ZER Atzavara del Departament d'Educació i al Departament d'Educació.
4. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.
5. Ordenar que la resolució es publiqui al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu l'entitat imputada pot interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el

termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora